

Diplomás pályakövetés – intézményi online kutatás, 2023

Módszertani útmutató a Diplomás Pályakövető Rendszer 2023 tavaszi online kérdőíveinek központi blokkjához

Oktatási Hivatal Felsőoktatási Elemzési Főosztály

2023. május 3.

1. Intézményi feladatok

A megkérdezettek köre:

A **hallgatói** kutatás esetében az intézmények számára követelmény az alap-, mester- és osztatlan képzéseken tanuló **aktív hallgatói kör** megkeresése. A felmérés kiterjedhet a felsőoktatási szakképzések és a szakirányú továbbképzések hallgatóira, a központi kérdőív alkalmas e csoportok lekérdezésére is, de a lekérdezésükből származó adatokat az Oktatási Hivatal központilag nem gyűjti és nem dolgozza fel. A doktori képzések hallgatóinak lekérdezésére a képzés sajátosságai miatt jelen kérdőívet nem javasoljuk.

A **végzetek** esetében a **2018-ban**, illetve **2022-ben** alap-, mester- és osztatlan képzéseken abszolutóriumot szerettek teljes körének megkeresése kötelező. Ez kiterjedhet a felsőfokú/felsőoktatási szakképzések és a szakirányú továbbképzések végzettjeire is, de ez utóbbi két csoport lekérdezéséből származó adatokat az Oktatási Hivatal központilag nem gyűjti és nem dolgozza fel.

A 2023-as adatfelvételi évben a doktori hallgatók és végzetek lekérdezése nem kötelező. Az intézmény ettől függetlenül dönthet a doktori hallgatók és végzetek megkeresése mellett, erre az esetre a korábbi hallgatói/végzett összevont doktori kérdőív áll rendelkezésre.

A kérdőívek jellemzői:

A hallgatók és végzetek számára két külön központi kérdőív készül. A lekérdezés eredményeképpen beérkező hallgatói és végzeti adatok két különálló adatbázist alkotnak. Azok a végzetek, akik hallgatói státusban is vannak az intézményben, értelemszerűen két megkeresést kapnak majd (mint hallgató és mint végzett) és válaszaik mindkét különálló adatbázisnak részét képezik.

Mint az ismert, a 2019-es évben a **végzeti kérdőív** megújult, s a lekérdezés annyiban is módosult, hogy az 1 és az 5 éve végzetek számára kerül kiküldésre a kérdőív. Idén is a megújított törzskérdőívet használjuk, de **eltérő tematikus kérdőívblokkal** kiegészítve. Idén a végzetek esetében a foglalkoztatási jellemzők és a munkavállalási attitűdök állnak a tematikus kérdésblokk fókuszában.

A 2020-as évben a **hallgatói kérdőív gyökeresen megújult**. A megújítás célja és legfontosabb szempontja az volt, hogy a kérdőív a korábbinál jobban képes legyen a továbbtanulási és munkaerőpiaci motivációk és attitűdök feltárására. Emellett kiemelt szempont volt, hogy a hallgatók egyes csoportjait szűrő kérdésekkel leválasztva összességében informatívabb, a hallgatók számára pedig – az ismétlődés ellenére – évről-évre egyes elemeiben eltérő kérdőívet alkossunk. A kérdőív törzskérdései minden hallgatóra egyaránt vonatkoznak, bizonyos kérdésblokkok azonban csak szűkebb célcsoportokban (első évesek; végzősök; alapképzésben tanulók; mesterképzésben tanulók) relevánsak, ami változatosabbá teszi a kérdőívet, a kitöltési idő hosszát pedig rövidíti. A hallgatói törzskérdőív idén a tanulás mellett munkát végző hallgatók néhány foglalkoztatási jellemzőjével, illetve a hallgatói szolgáltatásokra vonatkozó kérdésekkel egészült ki.

A jövőben fokozott figyelmet fordítunk az adatok minőségbiztosítására, ezért csak olyan adatokat van módunk befogadni, amelyek megfelelnek az előzetesen kialakított szabványoknak, tehát az általunk küldött értékkészleteket felhasználva készülnek.

A **végzeti** kérdőívek előkészítése során az intézményi képviselőnek meg kell adnia a megfelelő válaszlehetőségeket a **T.1** kérdéshez. Ehhez a képzéslistát tartalmazó dokumentum nyújt segítséget. Tekintettel a 2018 óta bekövetkezett jogutódlási változásokra, javasoljuk az érintett intézmények számára, hogy a jogelőd intézményben végzetek megkeresése során a kérdőívben vagy a felkérő levélben utaljanak a korábbi szervezetre, mint végzettséget adó intézményre.

A **hallgatói** kérdőívek előkészítése és a kapott adatok visszaküldése során az **intézményi képzéslista felhasználásával az intézmények adják meg** a válaszok egy részét (intézmény/kar, képzési terület, képzési szint) a válaszadó által megjelölt szakhoz rendeltén, ezzel biztosítva az adatok érvényességét. A kérdőívben és az adattérképen ezeket az intézmény által kitöltendő, a kérdőívben nem szereplő adatköröket külön színnel kiemelve jelöltük.

Kérjük, mindenképpen törekedjenek arra, hogy amennyiben saját intézményi lekérdezési felületet használnak, abban az esetben is az általunk megadott azonosítókat alkalmazzák a lekérdezés során az alábbi kulcsváltozóknál: szak, képzési terület, intézményi és kari azonosító. Kérjük továbbá, hogy a központi adatbázisba való beküldés előtt gondoskodjanak azok megfelelő (az adattérképpel, kiküldött intézményi képzéslistával, intézményi/kari kódokkal egyező) kezeléséről, az egyezőség ellenőrzéséről.

A megkeresés módja, ideje:

A végzetek és aktív hallgatók vizsgálata a korábbi évekhez hasonlóan teljes körű online kérdőíves lekérdezéssel történik. A kutatási időszak 2023. május-június. **Az intézményi adatbázisok beküldési határideje 2023. augusztus 31.**

Adatszolgáltatási kötelezettség:

A korábbi évekhez hasonlóan az intézménynek a kutatás lezárultával az Oktatási Hivatal Felsőoktatási Elemzési Főosztálya számára el kell juttatnia a hallgatói és a végzett kutatás nyers adatbázisának a központi kérdőívblokkot lefedő részét (interfész-specifikáció alapján).

Az intézményi képviselőket arra kérjük, hogy küldjék meg számunkra a következő információkat is:

- *Lekérdezési időszak* (melyik kérdőív mettől-meddig állt nyitva kitöltésre az adott intézményben).
- Milyen, a kérdőív kitöltésére *felkérő szöveget* kaptak a hallgatók/végzetek az adott intézményben?
- *Hány emlékeztető e-mailt* kaptak a hallgatók/végzetek az adott intézményben?
- *Elért célcsoport létszáma* (melyik kérdőívet hány **érvényes** e-mail címre sikerült eljuttatni).

A kérdőívek a felmérések lebonyolításához szükséges egyéb dokumentumokkal együtt letölthetők a https://www.felvi.hu/felsooktatasi Muhely/dpr/online_kerdoivek/online_kerdoivek_2023tavasz honlapról.

2. Központi feladatok

A felmérés lebonyolításához szükséges dokumentumok:

Az Oktatási Hivatal Felsőoktatási Elemzési Főosztálya 2023. május 5-ig a programban résztvevő intézmények számára eljuttatja vagy hozzáférhetővé teszi az adatfelvételhez szükséges dokumentumok alábbi körét:

- Hallgatói/végzett kérdőívek (.docx formátumban).
- Hallgatói/végzett kérdőívek EvaSys-ben programozott, nyilvánosan hozzáférhető tesztverziója (az online elérést biztosító link).
- A központi adatfelvételi rendszert (EvaSys) igénybe vevő intézmények számára az online kérdőív importálható változata (.vfd formátumú verzió).
- A honlapon keresztül az UniPoll-t használó intézmények is elérhetik a számukra szükséges UniPoll verziókat.
- Interfész-specifikáció az adatszolgáltatáshoz szükséges struktúráról és kérdőívkódokról [DPR_ADATTERKEP_2023.xlsx]. A kérdőívek kérdéseire kötelezően jelöljük a kötelező kérdések, a szűrőkérdések és a feltételes kérdések körét. A számértékű változóknál azt az intervallumot is megadjuk, melyet érvényes válasznak fogadunk el.
- Hallgatói lekérdezéshez szükséges betöltendő adatkészletek: az **adattérkép** [DPR_ADATTERKEP_2023.xlsx] tartalmazza az intézményi, valamint kari azonosítókat, emellett külön dokumentumban tesszük közzé a szakkódokat is tartalmazó intézményi **képzéslistán** [DPR KEPZESLISTA_2023.xlsx], amelyek képzési területre és képzési szintre vonatkozó, szakhoz hozzárendelt adatai alapján kell az intézményeknek a szak ismeretében két változóval kiegészíteniük az adatbázist.
- Végzeti lekérdezéshez szükséges betöltendő adatkészletek: az **adattérkép** [DPR_adatterkep_2023.xlsx] tartalmazza az intézményi azonosítókat, emellett külön dokumentumban tesszük közzé a szakkódokat is tartalmazó intézményi **képzéslistán** [DPR KEPZESLISTA_2023.xlsx]. A képzéslista tartalmazza azokat a képzéseket, amelyen 2018-ban és 2022-ben abszolutóriumot szerezhettek.
- Módszertani útmutató a 2023-as adatfelvételekhez.

3. A kérdőívek kezelésének intézményi lehetőségei

Intézményi kérdőívblokkok

A központi kérdőívblokkok lekérdezése a meghatározott sorrendiséggel, megszakítás nélkül kötelező az intézmények számára. A központi blokk végén nyílik lehetőség a saját, intézményi/kari kérdések lekérdezésére, tehát a kérdőívet megtörni ezekkel a kérdésekkel továbbra sem lehetséges, ezzel biztosítva az egységes adatstruktúrát és módszertant. A központi kérdőívblokkok esetében megjelöltük azokat a kötelezően kitöltendő kérdéseket, amelyekre a válaszadás elmaradása érvénytelen kitöltést eredményez. Az intézmény saját belátása szerint bővítheti e kötelező kérdések körét, mérlegelve a módszertanilag még indokolt/a válaszadó által vélhetően tolerálható lekérdezési időt.

A papír alapú verzió sajátosságai:

A .docx formátumban kiküldött kérdőíveket azon intézmények számára készítettük, amelyek nem a központi felméréskészítő rendszerrel folytatják a kutatást (nem tudunk tehát kész, leprogramozott kérdőívet átadni számukra). A .docx verziójú kérdőívek célja, hogy pontos instrukciókat adjanak a programozáshoz annak érdekében, hogy a létrejövő adatstruktúra minden intézményben pontosan megegyezzen. Ehhez segítségül/ellenőrzésként használható a központi felméréskészítő rendszer segítségével elérhető kérdőívek kiküldött linken hozzáférhető kész verziója és természetesen a küldött interfész-specifikáció, amelyben feltüntetjük a központi DPR adattár által várt adatstruktúra pontos paramétereit. A kérdőívek intézményi programozása során a cél a mögöttes adatstruktúra **teljes egyezése**, az ezt nem érintő kérdésekben lehetségesek egyedi programozási döntések.

A központi felméréskészítő rendszer, az EvaSys program sajátosságai:

Az EvaSysben programozott kérdőív-verzió néhány ponton – a program által biztosított lehetőségekhez igazodva – olyan megoldásokat kínál, amiket más programmal más, egyenrangú kérdezési technikával is meg lehet valósítani. Ilyen pl. az a sajátosság, hogy az EvaSys nem teszi lehetővé egy kérdésen belül a zárt és nyitott kérdések egyidejű szerepeltetését. Értelmszerűen az EvaSysben végrehajtott adatfelvételnél e ponton „ugratás” lesz szükséges, ám más, ennek kezelésére alkalmas programok esetében ettől el lehet tekinteni – mindig szem előtt tartva, hogy az egységes mögöttes adatstruktúrát e módosítások nem érinthetik.

A központi EvaSys rendszert használó intézményeknek a szerverkapacitások és az esetleges frissítések ütemezése érdekében lekérdezés előtt tájékoztató levelet szükséges küldeniük az Oktatási Hivatal Felsőoktatási Elemzési Főosztálya számára a dpr@oh.gov.hu címre, amelyben megadják a lekérdezés tervezett kezdetét és végét, a kiküldendő kérdőívek számát és az emlékeztető levelek kiküldésének tervezett időpontjait.

A 2023. évi DPR adatfelvétel lebonyolítása során felmerülő bármely kérdéssel, észrevétellel kapcsolatban a továbbiakban is készséggel állunk rendelkezésükre a dpr@oh.gov.hu címen, továbbá az alábbi elérhetőségen:

Székács-Román Ildikó
DPR kapcsolattartó
e-mail: szekacs-roman.ildiko@oh.gov.hu
telefon: +36-30/983-3330